

Ontwerp Partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Vastgesteld door het algemeen bestuur op

Verantwoording

Titel: Ontwerp Partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk,
Het Klooster
Kenmerk: 830130
Contactpersoon: Telma Rath

Colofon

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Afdeling Planvorming & Advies
Postbus 550
3990 GJ Houten
Telefoon: 030 634 57 00
Fax: 030 634 59 97
Website: www.destichtserijnlanden.nl
Email: post@hdsr.nl

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

Ontwerp Partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden;

Op het voorstel van het college van <datum> met nummer <nummer>;

Overwegende dat:

het waterschap volgens artikel 5.2 van de Waterwet en artikel 4.4 t/m 4.8 van de Waterverordening Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009 verplicht is de peilen in het beheergebied vast te leggen in peilbesluiten;

Besluit

Onder gedeeltelijke intrekking van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk d.d. 31 oktober 2012, de partiële herziening van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk, het Klooster, vast te stellen zoals hierna is aangegeven.

Artikel I

Het peilbesluit Eiland van Schalkwijk als volgt te wijzigen:

- A In artikel 1 wordt de “bijlage – bestuurskaart” vervangen door een nieuwe “bijlage – bestuurskaart”.
- B In artikel 3 wordt het “overzicht zomer- en winterpeil per peilgebied” voor de peilgebieden PG0141 en PG1172 als volgt gewijzigd:

Code peilgebied huidig peilbesluit	Code peilgebied ontwerp peilbesluit	Vigerend peilbesluit (2012)		Ontwerp peilbesluit (2014/2015)	
		zomerpeil [m NAP]	winterpeil [m NAP]	zomerpeil [m NAP]	winterpeil [m NAP]
PG0141	EVS_001	0,45	0,45	0,45	0,45
PG1172	EVS_002	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30
PG1172	EVS_003*	-0,30	-0,30	-0,50	0,10

* = in dit gebied wordt in de toekomstige situatie een flexibel peilbeheer gevoerd.

Artikel II

Dit besluit kan worden aangehaald als “Partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster”.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op

Vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van

J. Goedhart
secretaris directeur

P.J.M. Poelmann
dijkgraaf

Toelichting op het ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur op

Verantwoording

Titel: Partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk,
Het Klooster
Kenmerk: 830130
Contactpersoon: Telma Rath

Colofon

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Afdeling Planvorming & Advies
Postbus 550
3990 GJ Houten
Telefoon: 030 634 57 00
Fax: 030 634 59 97
Website: www.destichtserijnlanden.nl
Email: post@hdsr.nl

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding partiële herziening	5
1.2	Uitgangspunten	5
1.3	Communicatie	5
1.4	Terinzagelegging en inspraak	5
1.5	Leeswijzer	5
2	Beschrijving van het gebied	7
2.1	Ruimtelijke kenmerken	7
2.2	Waterhuishoudkundige kenmerken.....	7
3	Nieuwe Waterhuishoudkundige situatie	11
3.1	Toekomstig waterhuishoudkundige systeem	11
3.2	Effecten van het peilvoorstel	11
4	Literatuur.....	13
	Bijlagen.....	15

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Figuur 1 Ligging plangebied - Het Klooster

1 Inleiding

Als waterbeheerder is Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden, volgens de Waterwet en de provinciale waterverordening Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden 2009, verplicht de peilen in het beheergebied vast te leggen in peilbesluiten. Een goedgekeurd peilbesluit biedt aan belanghebbenden duidelijkheid en rechtszekerheid over de te handhaven peilen in het betreffende gebied. Het peilbesluit moet gezien worden als een instructienorm die het waterschap een inspanningsverplichting oplegt.

1.1 Aanleiding partiële herziening

Op 31 oktober 2012 heeft het algemeen bestuur van het waterschap het peilbesluit Eiland van Schalkwijk vastgesteld. Binnen dit peilbesluit vindt momenteel een aantal ruimtelijke ontwikkelingen plaats. Aan de oostkant van Nieuwegein ontwikkelt de gemeente Nieuwegein het bedrijventerrein Het Klooster, Rijkswaterstaat breidt de Prinses Beatrixsluis uit met een derde sluiscolk en ze verbreedt het Lekkanaal. Bij al deze ontwikkelingen gaat leefgebied van een aantal diersoorten die beschermd zijn op grond van de Flora- en faunawet verloren. Dit verlies aan leefgebied moet gecompenseerd worden door de aanleg van een nieuw biotoop, in de directe omgeving van de ontwikkelingen. Het natuurcompensatiegebied ligt ingekaderd tussen de bomenrijen langs het Lekkanaal en Amsterdam-Rijnkanaal.

In het Klooster vindt een functieverandering plaats. Het huidige agrarische landgebruik wijzigt in natuur. Hierom wordt in het aan te leggen natuurcompensatiegebied een wijziging van het huidige vastgestelde waterpeil voorgesteld. Een partiële herziening van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk is hierdoor noodzakelijk. De gedeeltelijke herziening van het peilbesluit heeft betrekking op de peilgebieden PG0141 en PG1172. Figuur 1 geeft het plangebied weer.

1.2 Uitgangspunten

Voor dit peilbesluit gelden de volgende uitgangspunten:

- De uitgangspunten van het peilbesluit blijven hetzelfde als in het peilbesluit van 2012;
- De gedetailleerde gebiedsbeschrijving en achtergronden van het peilbesluit zijn terug te vinden in de toelichting van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk (2012). In deze partiële herziening wordt alleen ingegaan op de gebiedskenmerken en achtergronden die betrekking hebben op het natuurcompensatiegebied het Klooster.

1.3 Communicatie

Naast Rijkswaterstaat en de gemeente Nieuwegein, zijn er twee direct betrokkenen bij het compensatiegebied. Deze belanghebbenden zijn persoonlijk geïnformeerd over de voorgenomen peilwijziging. De partiële herziening wordt door het waterschap gepubliceerd, waarna belanghebbenden een formele reactie op het ontwerp peilbesluit kunnen indienen.

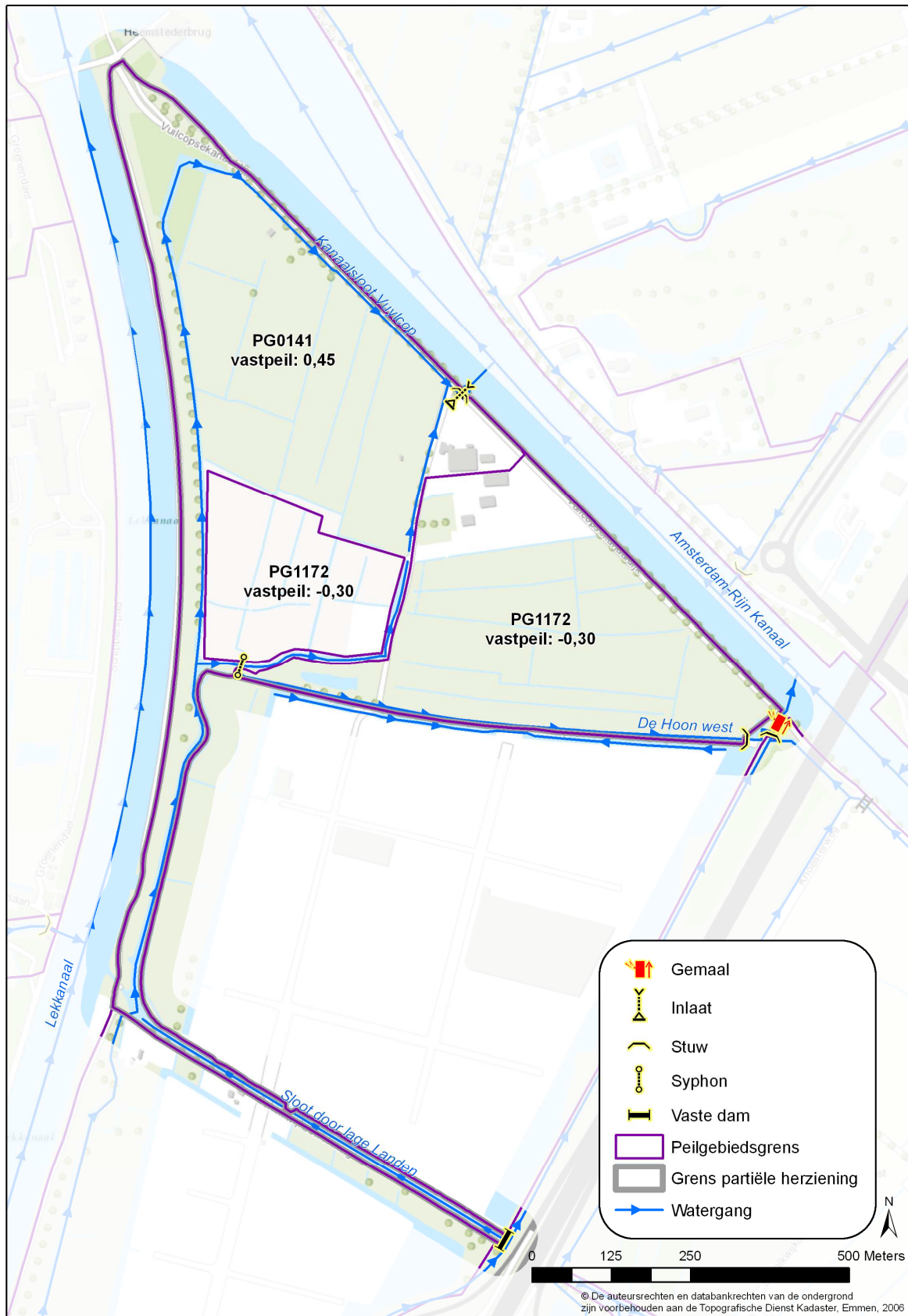
1.4 Terinzagelegging en inspraak

De juridische procedure voor de partiële herziening start met de inspraakperiode, nadat het college van dijkgraaf en hoogheemraden de ontwerp partiële herziening heeft behandeld. Het ontwerp ligt dan zes weken ter inzage. Direct betrokkenen worden persoonlijk geïnformeerd. Tijdens deze periode hebben belanghebbenden de gelegenheid om een officiële zienswijze in te dienen. Het waterschap reageert op deze zienswijze via een inspraakrapport en geeft daarin aan of de zienswijze leidt tot een aanpassing van het ontwerp. Tenslotte stelt het algemeen bestuur van het waterschap het inspraakrapport en het definitieve peilbesluit vast.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een korte beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 3 wordt de nieuwe waterhuishoudkundige situatie beschreven.

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Figuur 2 Plangebied volgens huidige peilbesluit Eiland van Schalkwijk (vastgesteld 31 oktober 2012)

2 Beschrijving van het gebied

In de toelichting op het peilbesluit Eiland van Schalkwijk (2012) is in hoofdstuk 2 een uitgebreide beschrijving van het gebied gegeven. In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de aspecten die van belang zijn voor het gebied waarop de gedeeltelijke herziening van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk betrekking heeft.

2.1 Ruimtelijke kenmerken

Ligging

Het gebied, beter ligt binnen de 'driehoek' Lekkanaal (Sluispad), Amsterdam-Rijnkanaal (Vuilkopsekanaaldijk) en Vuilcop en is circa 51 ha groot.

Bodem en hoogteligging

De bodem in het noordelijk deel (PG0141) bestaat uit zware zavel. Het zuidelijk deel (peilgebied PG1172) bestaat voornamelijk uit zware klei.

In bijlage 1 is de variatie in maaiveldhoogte in het plangebied duidelijk te zien. In het relatieve hoge noordelijk deel varieert de maaiveldhoogte tussen 1,00 en 2,00 m tov NAP. In het lagere zuidelijk deel is de maaiveldhoogte gemiddeld ca 0,40 m tov NAP.

Landgebruik

Het huidige landgebruik bestaat op dit moment voornamelijk uit grasland, maar vanwege de natuurcompensatie wordt in het plangebied natte natuur ontwikkeld.

Archeologie

Uit de archeologische kaart is op te maken dat er gebieden met archeologische waarden aanwezig zijn. Met name het terrein van ridderhofstad Oud Heemstede bevat archeologische resten. Daarnaast zijn in het gehele plangebied bij een archeologisch booronderzoek archeologische indicatoren aangetroffen op een diepte variërend van 30 tot 150 cm beneden maaiveld (zie bijlage 2).

Ruimtelijke ontwikkelingen

In het kader van de ruimtelijke ontwikkelingen van de gemeente Nieuwegein en Rijkswaterstaat is een natuurcompensatie-opgave ontstaan. Deze natuurcompensatie vindt plaats in het plangebied. Het betreft de compensatie voor een aantal vogels, grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vissen. Bij de natuurcompensatie wordt ook rekening gehouden met de aspecten ruimtebeslag, bodem, reliëf, water, landschap, beleving, cultuurhistorie en archeologie.

2.2 Waterhuishoudkundige kenmerken

Geohydrologie

In het plangebied en in de directe omgeving ervan komt een deklaag van klei voor van circa 7 m dikte. Het Lek- en het Amsterdam Rijnkanaal doorsnijden deze deklaag. Onder de deklaag bevinden zich het gecombineerde eerste en tweede watervoerende pakket. De gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) ligt op -0,15 m tov NAP en de gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt op 0,15 m tov NAP.

Oppervlaktewatersysteem

In figuur 3 is de huidig vastgestelde waterhuishoudkundige situatie weergegeven. De afwatering van peilgebied PG0141 vindt plaats via de 'Sloot door lage landen' en vervolgens via de Kanaalsloot Vuylcop waarna het water wordt afgevoerd op het Amsterdam-Rijnkanaal. Peilgebied PG1172 voert zijn water via de watergang 'De Hoon West' en gemaal Vuylcop-West af op het Amsterdam-Rijnkanaal. Een sloot met een waterpeil van + 0,45 m NAP doorsnijdt het peilgebied PG1172. Een sifon, die onder deze sloot door gaat, verbindt de gebiedjes ten westen en oosten van de sloot.

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Tabel 1 Huidig peilbesluit

Code peilgebied	Peilbeheer	Vigerend peilbesluit	
		zomerpeil [m NAP]	winterpeil [m NAP]
PG0141	Vast peil	0,45	0,45
PG1172	Vast peil	-0,30	-0,30

Het huidig peilbeheer is gebaseerd op de functie gras en overige landbouw. In de nieuwe situatie zal dit peil voor het westelijk deel van PG1172 worden gebaseerd op de functie van natte natuur.

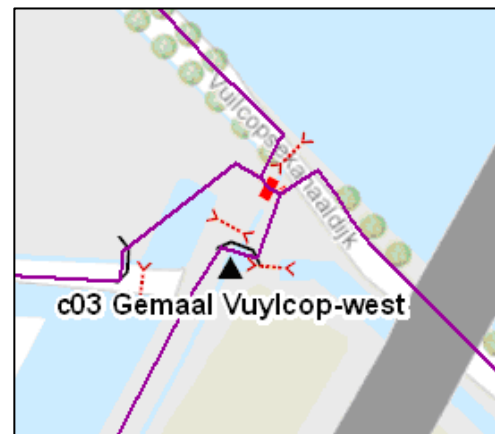
Wateropgave en wateroverlast

De wateropgave wateroverlast beschrijft of maatregelen nodig zijn om wateroverlast veroorzaakt door het oppervlaktewatersysteem te voorkomen. Uit toetsingsberekeningen blijkt dat in de huidige situatie in het plangebied géén wateropgave wateroverlast voorkomt.

Waterkwaliteit en ecologie

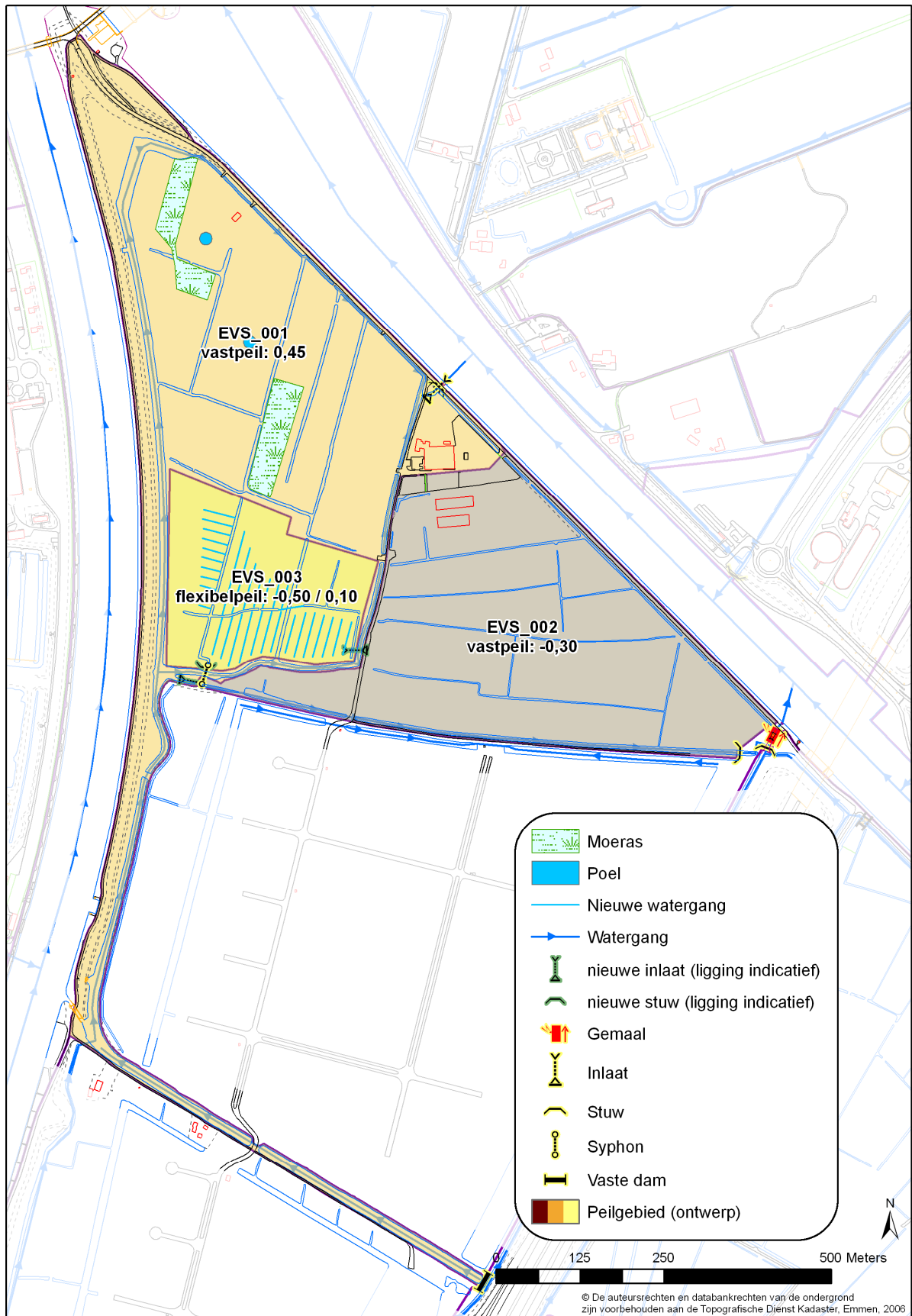
Er zijn geen metingen in het gebied zelf. Een indicatie van de waterkwaliteit valt echter af te leiden uit de waterkwaliteitgegevens afkomstig van het meetpunt bij Gemaal Vuylcop-west. Hier wordt de waterkwaliteit gemeten van water dat deels afkomstig is uit de oostelijk gelegen landbouwpolder, en deels afkomstig uit het Klooster. De waterkwaliteit wordt hier beïnvloed door de nutriënten afkomstig uit de landbouw (voornamelijk grasland, en een klein deel fruitteelt en akkerbouw).

In het gebied Het Klooster wordt al enige tijd geen landbouw meer bedreven. Daarom is de verwachting dat de waterkwaliteit in Het Klooster ongeveer gelijk is, zo niet beter, dan de waterkwaliteit van de oostelijk gelegen landbouwpolder.

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Figuur 3 Ontwerp partiële herziening Het Klooster (kaart geeft niet het complete inrichtingsplan weer)

3 Nieuwe Waterhuishoudkundige situatie

3.1 Toekomstig waterhuishoudkundige systeem

In figuur 4 is de toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied weergegeven. De toekomstige waterpeilen en peilregelende kunstwerken zijn op deze kaart aangegeven. Globaal is de toename aan open water ingetekend. Het gedetailleerde inrichtingsplan van het gebied is op te vragen bij de gemeente Nieuwegein.

Randvoorwaarden natuurcompensatiegebied

- Wijziging van de oppervlaktewaterpeilen mag geen nadelige invloed hebben op de aanwezige archeologische waarden in het plangebied;
- De oppervlaktewaterpeilen mogen vanwege het realiseren van een geschikte biotoop voor de gewilde fauna in de zomer niet helemaal uitzakken dat de sloten droogvallen. Er dient altijd minimaal 10 cm water in de sloten te staan.

Het noordelijk gelegen peilgebied PG0141 met een vast waterpeil van 0,45 m tov NAP blijft onveranderd.

Het zuidelijk gelegen peilgebied PG1172 wordt gesplitst. Het oostelijk deel (EVS_002) blijft het vaste peil van -0,30 m tov NAP behouden. In het westelijk deel (EVS_003) wordt een flexibel (natuurlijk) peil voorgesteld. Onder- en bovengrens zijn respectievelijk -0,50 en +0,10 m tov NAP. Hierbinnen kunnen de waterpeilen gedurende het gehele jaar vrij fluctueren.

In tabel 2 worden de waterpeilen volgens het huidige geldende peilbesluit en de toekomstige situatie nog eens weergegeven.

Tabel 2: peilen volgens huidig peilbesluit en het toekomstige (ontwerp) peilbesluit

Code peilgebied huidig peilbesluit	Code peilgebied ontwerp peilbesluit	Vigerend peilbesluit (2012)		Ontwerp peilbesluit (2014/2015)	
		zomerpeil [m NAP]	winterpeil [m NAP]	zomerpeil [m NAP]	winterpeil [m NAP]
PG0141	EVS_001	0,45	0,45	0,45	0,45
PG1172	EVS_002	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30
PG1172	EVS_003*	-0,30	-0,30	-0,50	0,10

* = in dit gebied wordt in de toekomstige situatie een flexibel peilbeheer gevoerd.

3.2 Effecten van het peilvoorstel

In deze paragraaf worden de effecten van het peilvoorstel beschreven.

Effecten op functie natuur

In het nieuw aan te leggen natuurcompensatiegebied worden twee typen natuur ontwikkeld; moeras en kruidenrijk grasland. De waterkwaliteit van het inlaatwater kan invloed hebben op deze natuurdoeltypen vanwege de aanvoer van nutriënten. De nutriëntgehalten van het inlaatwater zijn echter relatief laag, en de natuurdoeltypen komen van nature voor in matig voedselrijke (kruidenrijk grasland) tot zeer voedselrijke (moeras) gebieden. Daarom is de verwachting dat de waterkwaliteit geen negatief effect heeft op de te ontwikkelen natuurdoeltypen.

Daarbij moet er nog wel rekening gehouden met nalevering van nutriënten uit de bodem. De nutriënten die in het verleden zijn toegepast in de landbouw liggen opgeslagen in de bodem, en kunnen gedurende tientallen jaren zorgen voor nalevering van nutriënten (historische achtergrondbelasting).

Effecten op archeologie

Het oppervlaktewaterpeil wordt verhoogd ten opzichte van de huidige situatie. Stijging van het oppervlaktewater en als gevolg daarvan ook het grondwaterpeil heeft geen nadelige gevolgen voor de archeologie.

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Effecten op grondwaterstand

Stijging van het oppervlaktewaterpeil in peilgebied EVS_003 heeft tot gevolg dat het oppervlaktewaterpeil in het peilgebied ook zal stijgen. In het plangebied is één recreatiewoning van de gemeente Nieuwegein aanwezig. Stijging van de oppervlaktewaterpeilen heeft tot gevolg dat wateroverlast voor de recreatiewoning kan ontstaan. De gemeente Nieuwegein is verantwoordelijk voor het treffen van eventuele maatregelen om wateroverlast te voorkomen.

De invloedssfeer van de peilwijziging op de grondwaterstand ligt niet buiten het peilgebied, waardoor effecten in naastgelegen peilgebieden niet te verwachten zijn.

Effecten op Draagvlak

De belanghebbenden zijn persoonlijk benaderd en hebben aangegeven geen bezwaar te hebben op de voorgestelde peilwijziging.

Kosten

Aan de wijziging van de oppervlaktewaterpeilen zijn voor het waterschap geen kosten verbonden. De inrichtingskosten van het natuurcompensatiegebied en de latere beheer- en onderhoudskosten zijn voor rekening van de gemeente Nieuwegein en Rijkswaterstaat.

Effecten op beleidsdoelstelling Voldoende water

De vernatting in peilgebied EVS_003 leidt niet tot wateroverlast in dit peilgebied of in de directe omgeving hiervan. Natuur heeft geen norm ten behoeve van het berekenen van de wateroverlast wateropgave. Daarnaast voert het peilgebied, via peilgebied EVS_002, water af of het Amsterdam-Rijnkanaal waardoor de omgeving geen effect van de vernatting ondervindt.

Effecten op beleidsdoelstelling Schoon water

De fosfaatverzadiging van de (water)bodem is een belangrijke factor bij het creëren van open water en moeras. Door de anaerobe omstandigheden (onder water zetten) en een hoge fosfaatverzadiging, kan potentieel een grote hoeveelheid fosfaat in het water terecht komen. Op deze manier zorgt de aanleg van natuur voor eutrofiëring. In hoeverre dit voor het plangebied van toepassing is, is onbekend vanwege het ontbreken van gegevens over de fosfaatverzadiging.

Het riet in het moeras kan voor een zuiverende werking werken, waardoor de waterkwaliteit hier een positief effect heeft.

In een groot deel van het gebied lijkt vanuit modelstudies netto kwel op te treden. De kwaliteit van deze kwel is echter onbekend. Bij aanvoer van ijzerrijke kwel (hoog ijzer-sulfide ratio) wordt een deel van het fosfaat gebonden en komt deze niet vrij in het water. Ook dit kan resulteren in een hogere waterkwaliteit.

4 Literatuur

1. Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, Peilbesluit Eiland van Schalkwijk (2012)
2. Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, Beleidsnota peilbeheer 2011
3. Bureau Waardenburg, Kader, effecten en maatregelen beschermde soorten, bedrijventerrein Het Klooster, uitbreiding Beatrixsluis, verbreding Lekkanaal, Nieuwegein. Activiteitenplan Deel A, 2014
4. Bureau Waardenburg, Inrichtingsplan compensatiegebied, Schetsontwerp en toelichting. Activiteitenplan Deel B, 2014

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

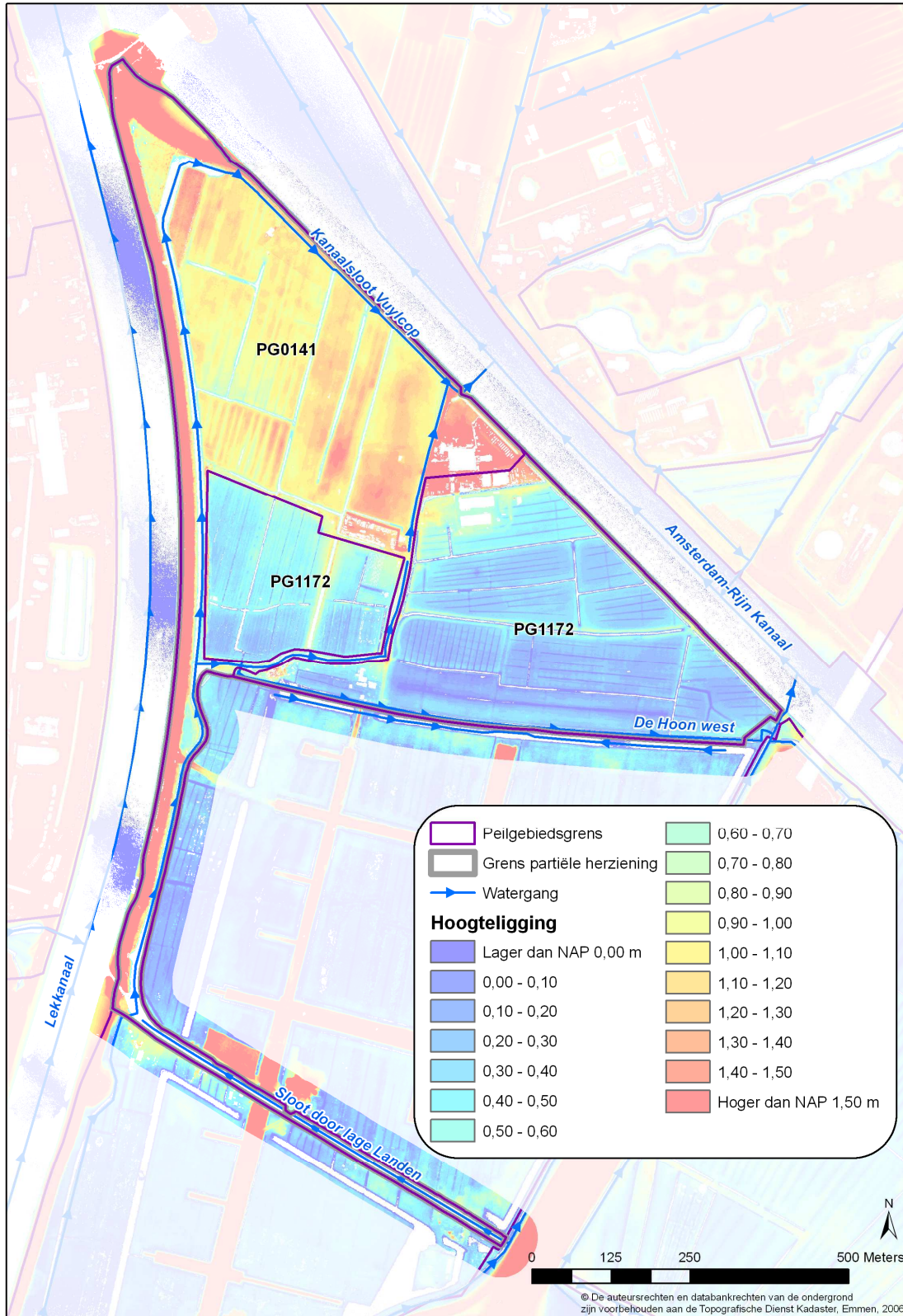
Bijlagen

Bijlage 1 Kaart Maaiveldhoogte huidige situatie

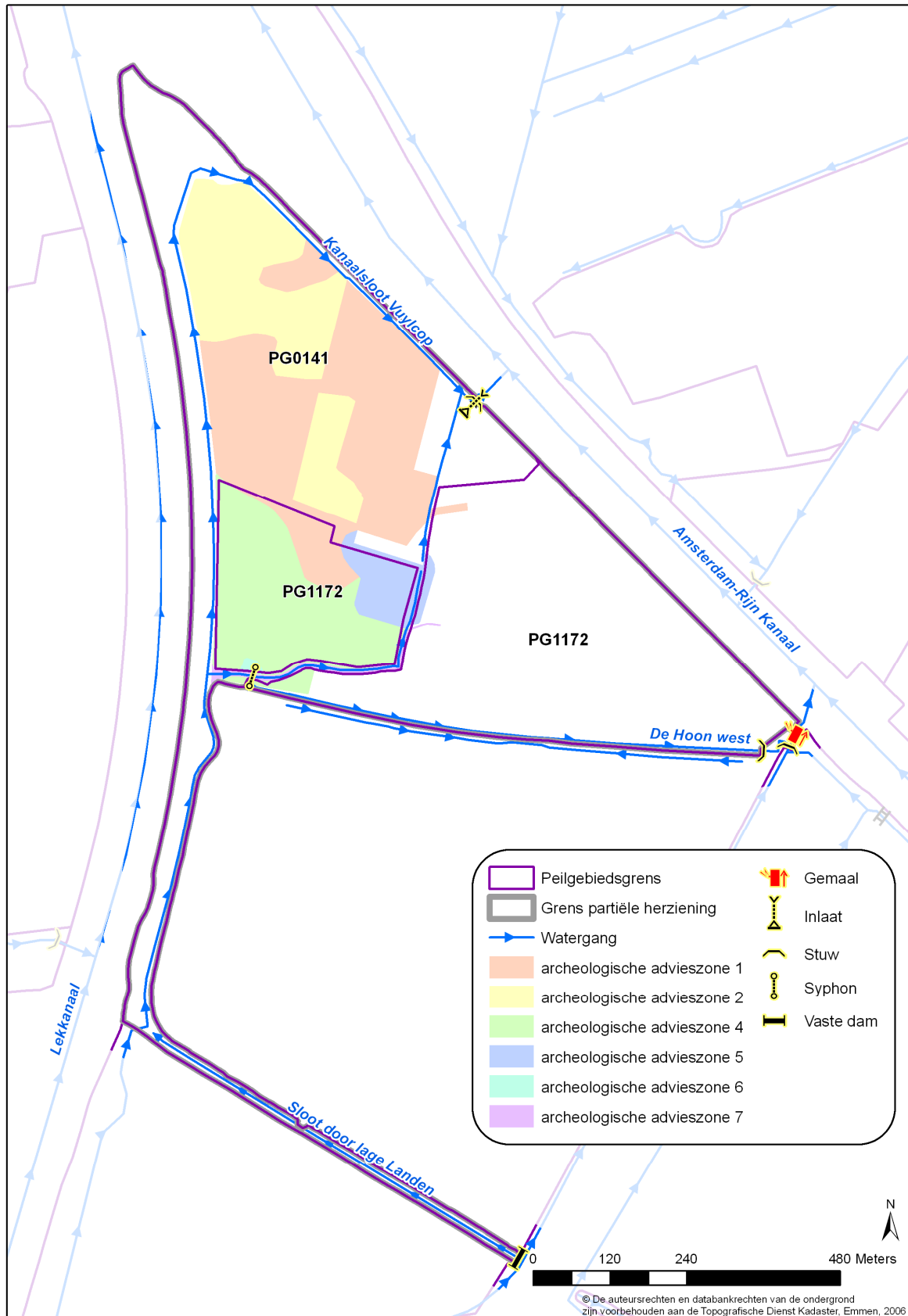
Bijlage 2 Kaart Archeologie

Toelichting ontwerp partiële herziening peilbesluit Eiland van Schalkwijk, Het Klooster

Bijlage 1 Maaiveldhoogte huidige situatie

Bijlage 2 Archeologie

Bron: Gemeente Nieuwegein, 2014